

F 740
1907 №1

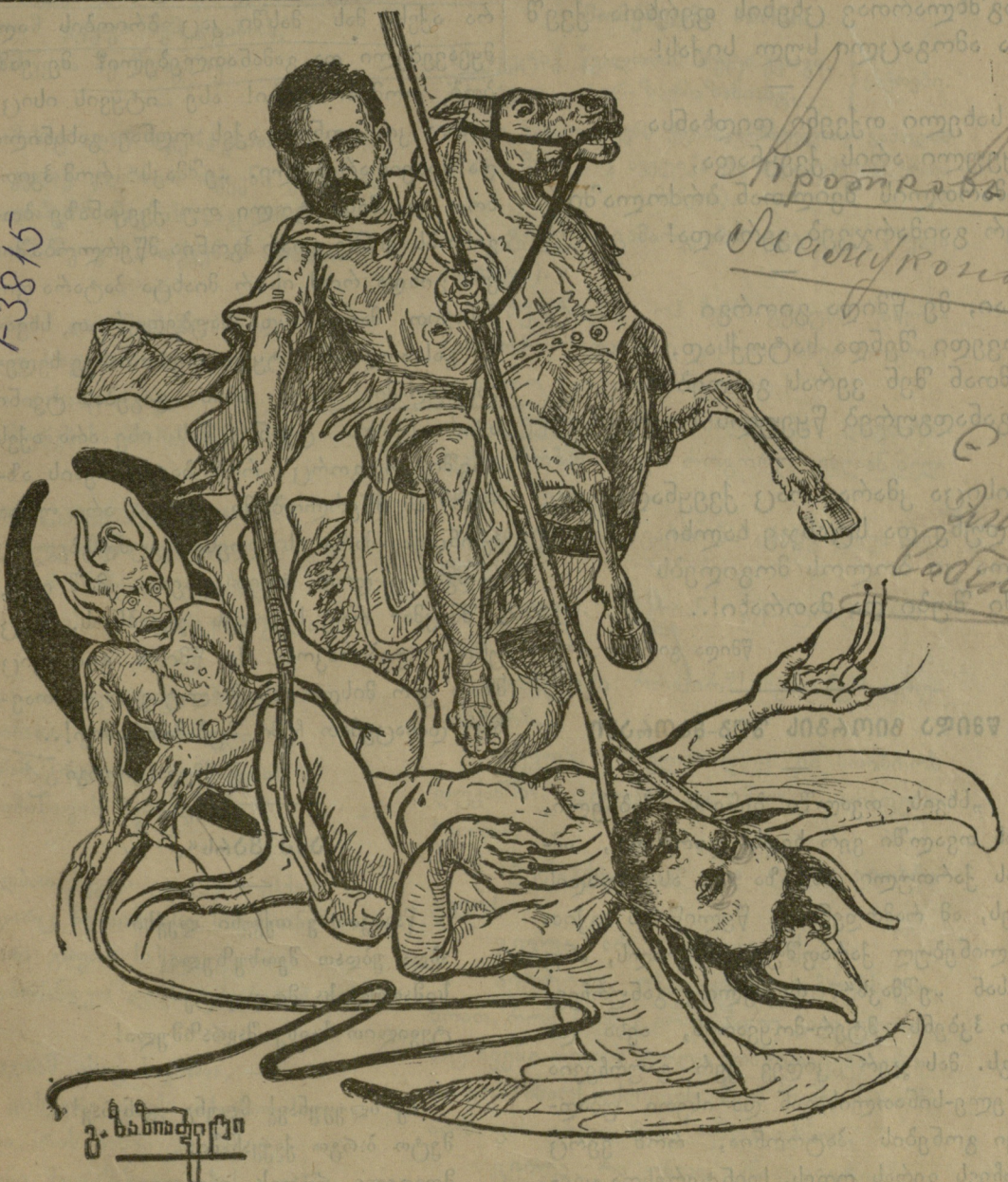

შანი 10 კავ.

წმინდა გიორგის უზ-მათრახი

იუმორისტული კარიკატურებიან, ნაწარმოები

F3815

Handwritten signatures and notes in Georgian script, including 'K. K. K.', 'M. K. K.', and 'L. K. K.'.

გ. ხანთაძე

ეშმაკო ვერსად წამიხვალ
ვერ ასცილდები ჩემს რისხვას

ჩემი შუბი და მათრახი
კანსა და გულსა აგიწვავს!

დაგაწყევლინებს თვის ბედსა,
როგორც მაცდურსა არ წმიდას,
არ შეგიბრალებს არაფრით
წყეულს, მავნებელს, ხალხისას!

თქვენი ჯღანვა და მათრახი
მე კი ვერაფერს ვერ მიზამს,
გაგშლართავ ცხენის ფერხთა ქვეშ
და ამოგაცლი სულ სიქას!

სახელი თქვენი დიდხანსა
წყეული არის ქვეყნადა,
სიმართლის შეილთან ბრძოლაში
ვერ გაიმარჯვებ ვერსადა!

აი, მე წმიდა გიორგი
მოვედი შენდა სატუქსად,
ჩემთან შენ ვერას გახდები
გაგანადგურებ წყეულს მთლად!

ისიცა კმარა, რაც ქვეყნად
აცდუნე და სტანჯე ხალხი
ახლა კი ბოლოს მოგიღებს
ჩემი შუბი და მათრახი!..

წმიდა გიორგი

წმიდა გიორგის შუბ-მათრახი

„სხვის თვალში ბეწვის მძებნელი,
თვის თვალში ვერ ხედს დირესო“, ამ-
ბობს ქართული ანდაზა და ასე მოსდის
დღეს, ამ რამოდენიმე წელიწადს იქით
მოვლინებულ ქარაფშუტა მწერალს, ანუ
მგოსან „ეშმაკს“, რომელიც განურჩევ-
ლათ ჰკბენს მტერ-მოყვარეს, ავსა და
კარგს. მას ჯერ კიდევ ვერ გაურჩევია
სიბნელე-სინათლისაგან და ისეთი უბად-
რუკი გონების პატრონია, რომ ვერც
გაარჩევს ვერას ოდეს. საინტერესოა ყვე-
ლამ ნახოს და თვალი გადაავლოს მის
დღევანდელ ნაჯღაბნებს, რომელიც ეს

ერთი ხანია, რაც ვითომ და მწერლობის
ასპარეზზე გამოსულა და მკითხველებს
დროს აკარგვინებს მისი ნაწერების წა-
კითხვით.

ავილოთ თუ გინდა დღეს მისი იუმო-
რისტული ჟურნალი „ეშმაკის მათრახი“,
რომელშიდაც, თითქმის, სულ ის სწერს.
რა აქვს მას მასში კაცობრიობის აღ-
მყვავებელი და გამანათლებელი? მე ვამ-
ბობ, რომ არაფერი! ასე იტყვის ისიც,
ვისაც კი, გონება აქვს ოდნავ გახსნილი
და განვითარებული. „ეშმაკს“ რომ ჰკით-
ხოთ კი, მისი ტოლი თუ ქვეყანაზე ბო-
გინობს ვინმე აღარ ჰგონია მწერლობაში.
ვის გინდა რომ ის არ მიახტა პატარა ფი-
ნასავით, მარა მისდა საუბედუროთ, სხვა-
ზე გასროლილი ტყვია თვით მასვე ხვდე-
ბა გულში, მარა ამის გაგებას ტვინი
სკირია! და ტვინი მას ისე არა აქვს
თავში, როგორც რომ ბატს. ჩემის აზ-
რით მას მწერლობაში ალაგი არ უნდა
ჰქონდეს, მარა ეს დღეს შეუძლებელია,
რადგანაც დრო არის ისეთი. მაშ დეე,
„ეშმაკმა“ რაც სურდეს ჯღაბნოს, რაც
უნდა ილაპარაკოს, მე წმიდა გიორგიც
მზად ვარ მისდა გასაშოლტავათ და თავ-
ხარ დასაცემათ ჩემი შუბ-მათრახით!..

წმიდა გიორგი

„ამა ვარს“

წავაკითხე თქვენი ლექსი
აბდა უბდათ შეთხუზული,
სიმაწთღისა მადლატე
ტყვილით სავსე შავანამული!

შე ბლუჟუნავ! ჩლუნგ განუბავ!
მეტა ბარგო ქვეყანაში;
მღვდელი რადის გადაუგდე
მე ნავიდვან ძაღვად წყაღში!

ან რაჟამი რა ავრთ?
დამ. მტკიცე აბა ერთი;
ნუ თუ ის რამ ტანჯულ ხალხს
შევაზიზღე მე ბნელეთი?..

ამას თავი გავანებოთ,
გადავიდეთ ახლა სხვაზე;
ვითამ ჯგუფი შემედგინოს,
მისასყვათ მე მუშებზე!

ამასაც აღარ სჯერდებათ
და კვლავ ჯდაბნით თქვენ კაცობით:
„საღამეს“ წიგნის „ავტორი“,
ვითამ მე ვარ, თქვენის აზრით!

რღა დაგრჩათ მაიმუნო!
კიდევ სხვა რამ მოსაგანი?
ჩემი დასამცირებელი
და მტრებისა მოსაწონი?

დამტკიცე შე აბაღა
ყოველივე შენი თქმული,
თუ რამ ანაწილ ქვეყნად
სიმახთლისთვის გიბგერს გული!

და თან ფარდაც აისადე,
დაგინახა ვინც ბძანდები;
მაგრამ გრცხვენის გამოჩენის
და იმისთვის შემადები!

აღბათ ბევრი ცოდვები გაქვს
რეგორც ჩემთან ისე სხვასთან,
და არა გსურს სასიკეთო გავრით
გამობძანდეთ დღეს თქვენ ჩემთან!

მაგრამ ისიც საკმადა,
რაც დასწერე დღეს თქვენთვის;
ბევრი არის მასში „ფაქტი“
თქვენი შავრავმკლბისა!..

ევგენი დვლი

პატარა ფელეტონი

„რომ იყოღე ჩემი გულის დარღები!“

(სახუმარო სცენა ერთ სურათათ ვაჭართა
ცხოვრებიდან).

მომქმენი პირნი:

- 1) ავეტიქ წყაღობის მუტრუკოვი. } ვაჭრები.
- 2) გეგო ტერ-ზარბაზნიანც. }

(სცენა წარმოადგენს ქუჩას,—მარჯვნივ გამოღის გეგუა, მარცხნივ ავეტიქა და მიესალმებიან ერთ-მანეთს).

გეგუა. გამარჯობა ავეტიქ! (ხელს ატმევეს).

ავეტიქა. ოჰ ჩემს გეგუას ვახლავარ ორმოცდა ათი კაციოთ; სხვა როგორ გიკითხო ცოლიოთ, შვილიოთ!

გეგუა. ეჰ... მაღლობა ღმერთს! ცეცხვრობთ რაღა როგორც ეხლანდელ დროს შეეფერება.

ავეტიქა. ვაჭრობა როგორღა მიღღის?

გეგუა. ძალიან „ქანტრაკულათ“ ავეტიქჯან.

ავეტიქა. როგორ?! შენც ჩემს ღღეში ხარ?..

გეგუა. მთელი ღღე იმ საოხროს ღღუქანში ვგღივარ და მაინც არაფერი ხეირია.

ავეტიქა. იცი რა უნდა გითხრა გეგო!

გეგუა. არ ვიცი ავეტიქ...

ავეტიქა. უნდა ყველა ვაჭრებს უთხრათ, რომ ჩვენც ერთი პირი გავაკეთოთ; თუ ჩვენი თითის ტოლა ღღაწირაკები ერთ-მანეთს მხარს აძღვევენ, ჩვენ რაღა ვართ?! ამისთვის ერთი რამე უნდა ვქნათ.

გეგუა. რა უნდა ვქნათ ავეტიქ?..

ავეტიქა. აი ის ემე უნდა დავღოთ რაღა მუშები, რომ ეძახიან „პროფესორის კავშირია“ თუ რაღაც ჯანაბა...

გვეუა. (გასწებულები) ვა! ეგ რა კარგი ფიქრმა გიქნია და! მამა-ჩემი ფარსელა არ წამიწყდება, თავში რომ კეტით გეცმნა მანც ვერ მოვიგონებდი. ვა, რა ძალიან კარგი აზრია. და (იქით) ჰამადა სამსე ყოფილა ამის გოგრა ჰა, (თავისთვის) „პოფესორის კავშირი“ შატ-ლავე, მერე როგორც მინდა ისე ვქნამ...

ავეტოქა. მართლა, ერთი მაზალა რამე უნდა გითხრა: გუშინ შამოვიდნენ ჩემთან ორი ლაწირაკი ბიჭები, ამოტიოლები აი, (ხედავთ ანაშნებს). რომ შაუბერო გავაქრობ; მგონი სერგეი კაქკაქევის ბიჭები იყენენ, დამიწყეს მასლაათი: „რატომ არა ჰკეტამო? ექვსი საათიდან გადასული არიო“ მეც ის იყო რაღა, ვათავებდი, ცოტა-ლა დამრჩენიყო; საანგარიშო საქმე მქონდა დუქნის თაობაზედ...

გვეუა. (მოთქმით) ვაიმე, ვაიმე, რა დრო დაგვიდგა, და, სადა ხარ უწინდელი დროვ, თორმეტამდინ და გათენებამდინ რომ ვვაქრობდით. ეჰ, მახლას...

ავეტოქა. კარგი დავკეტამ მეთქი, ჩემი საათი უკან მუშაობს მეთქი; მემრე დაიწყეს გვეო, მაგრამ რა დაიწყეს! როგორც ვირის ტლინკები მამაყარეს და მამაყარეს, მამაყარეს და მამაყარეს: „შენაო „ბურჯუა“ ხარო, შენაო სისხლსა გვწოვო,—მერე შენ ხარ ჩემი ბატონი, მუცელზედ ხელი მომიშვირა—ეგ რომ დაგისქელებია და ლიბით დღიხარ, ვისი ოფლით არისო, სულ ჩვენნაირ მუშა ხალხისაგანაო.—ვეუბნები: შვილო, ძმავო, მამავო, რა დეკანოზ ღვდელივით ქადაგებას მომიყვევი მეთქ, ახ შე მამაცხონებულო, ვირი ხომ არ მოგიყიდნია რომ ნალები აჰყარო მეთქი, თუ გასქელება გინდა შენც გასქედდი, ვინ გიშლის მეთქი; ისეთი „სტატები“ და ზაკონები დაუწყე ჩემებურათ, რომ ხმა ველარ ამოიღო, როგორც მუხა ისე გა-

ვაშეშე; ბოლოს რომ ველარა მოიგონა პრიკაშჩიკებს და ბიჭებს უთხრა: თქვენ რაღას დგებართ? ჩიცვით და წამოდით, რვა საათზედ იქ უნდა ვიყოთო. გავლისა კიდევ მომძახეს: ძირს! შენნაირი მუქთა-ხორა ხაზენებო.

გვეუა. (გაშტკრებული) ძირსო!!! ძირს რომელი, ავეტიქ, მაშ, მაშ მალღამალღა ვფრინავთ? ახ, სად იყო იმ დროს პოლიცია?!

ავეტოქა. (გაწვეკტინებს სიტყვას და შიშზედ ხელს დააფარებს) სუს... აქ არ გაიგონ, გინდა გავგავგორონ?

გვეუა. მახლას! მემრე კაცო სწორეთ სათრეატრო საქმე ყოფილა...

ავეტოქა. სათრეატრო კი არა და კინალამ მივეარდი და თოხლო კვერცხივით გადავყლაპე... ვამბობ: ერთი ჩემი ძველი რჯული მოვიგონო, ერთი ანჩხატური დავადო ფათრეთში მეთქი, მაგრამ ვიფიქრე არ შემომაკვდეს მეთქი, ეს ოხერი ცოტა მძიმე ხელი მაქვს და თან ვფიქრობ: „სიფრთხილეს თავი არა სტკივა“ მეთქი; ნელ-ნელა მარჯვენა ხელზედ უტქერი, აქ არაფერი ამაცოცოს და ფეხები არ გამაქიმინოს მეთქი; ეჰ, როგორც იყო მშვიდობით მოვიშორე. იმ ღამესვე წაველი, ორი წყვილი სანთელი ავანთე სურფსარქისში!.. ვა, ხუმრობა ხომ არა გგონია?..

გვეუა. (იქით) ამ კვდარ-ძაღლმა მეც შამაშინა; ამას იქით ვინც შამოვა ჩემს დუქანში, უნდა მარჯვენა ხელზედ დაუწყო ყურება რაღა?! (იმას) ეჰ, რომ იცოდე ჩემი გულის დარდები; გუშინ-წინ პური ვჭამე, მერე რიგინათ პირჯვარი დავიწვრე, ვახსენე ჩვენი მფარველი სურფ-კარაპეტი, სურფ-გეურქი, სურფ-სარქისი და ვთხოვე. რომ ყველა ხიფათს გედევნარჩუნებინე კიდევ ბევრი რამ ვებეწე... რომ არ გავაგძელო, შენ

თიან მიხედვები რაღა, დავჯექი დახლ-
ში და ჩოტკზედ ვანგარიშობდი, იმ დღე-
ვანდელ ნავაქ-ს და თან თავს ვაქნევდი;
უწინდელი ნავაქრი და იმ დღევანდელი
ნავაქრი, შვევადარე ერთმანეთს და მწა-
რეთ ამოვიოხრე... მერე ერთი რიგია-
ნათ გავიზომორე და ისევე გულ-აღმა გა-
დავწექი. თურმე ტუბილათ არ ჩამძინე-
ბია! ერთიც ვნახოთ, გულზედ რაღაც
ღამადეს, თვალემა გავადე და რას ვხე-
დამ! ვიღაც დამდგომია თავზედ, იმ ვე-
რანა ლევორველით და მეუბნება: „გაშეშ-
დი“ო; ვა! ახარ როგორ გავშეშდე! კინა-
ღამ ვირივით დავიყროყინე; ცოტა ხანს
უკან დაზვის ქვეშ ვგლივარ და წყალს
მასხამენ, ვეუბნები: „კვდარი არა ვარ
მეთქი“; მეუბნები: კვდარი ილაპარაკებ-
სო? მგონი რაღაცამ ტრაპკანი მაილო
მეთქი, „ადექი არაფერიო“. იმ წამსვე
თითზედ ვიკბინე, საქმე რაშიც იყო ყვე-
ლაფერს მივხვდი, გავადე დახლი და
ვნახე, რომ იმ დღევანდელი ნავაქრი
აღარ იყო...

ავეტოქა. საწყალი გევეუა.

გევეუა. ორი მანეთი, შვიდი შაუ-
რი და ორი კაპეიკი წაეღოთ. პირჯვარი
დავიწერე, ღმერთს მაღლობა შევწირე,
რომ ასე იაფათ ზომარჩინა. მერე თე-
ლეთში წავედი და სამხთო დავკაოი;
ამისთანა გულადობა ჩემს დღეში არ მიქ-
ნია, კარგია არ მოგვედი... მერე მკით-
ხავს ვაკითხვინე ხარტუხში და იმან მით-
ხრა, რომ „დაბეზღებული ხარ ახლო-მან-
ლო მეზობლებსაგანა“ო. მე მაშინვე მი-
ხვდი, რომ ჩვენი გეურქა იქნებოდა...

ავეტოქა. (ამოაფხრებს). ეჰ! რომ
იკოდე ჩემი გულის დარღები... შენ რა
გიქირს ძმავ, იაფათ მორჩომილხარ. შენ
ჩემი თქო: დღეს დილით ვზივარ ღუქნის
წინ, და ვნახოთ, ბაშხადუნუმ ფოჩტა-
ლიონმა წიგნი მომიტანა; მეც ისე გამე-

ხარდა, რომ კინაღამ სიხარულით თავი
ქერში ვკარი; ივან ხახარჩი ჩორტოხვო-
სტოვი რომ არის თუ იცნობ, აი ის კა-
პიტანი, ჩვენს იქით რომ დგას, აი ის ქე-
რა-ქერა მაღალ-მაღალი მგონი შენ იმას
კარგა უნდა იცნობდე?

გევეუა. ჰო, როგორ არ ვიცნობ,
(იქით) პირ-ძალი ვიყო თუ თვალით მე-
ნახოს.

ავეტოქა. მგონა: თუ იმისაგან ზა-
კაზი მივიდე, ეხლა კი ჩემ ბედს ძალი
არ დაჰყევს მეთქი, ამტენი ზარალი ერთ-
ბაშათ გამოვალ მეთქი. ჯერ წიგნი არ
გამეხსნა და ასე ვფიქრობდი. როცა არ
გავხსენი და იმ ვერანა ფეჩატს არ დაე-
ყურე, ჩაფლავდი რაღა ჩაფლავდი, მგო-
ნი ის წერილი ჯიბეში უნდა მქონდეს,
(ქექს) აი ვიპოვე (ამოაღებს ხსაფუხის ჯი-
ბეძემ) აბა ერთი მამა გიცხონდა წაიკით-
ხე, მე თვალემა მტკივა (აძლეუს გევეუსა
და თითონ ბუნუნთს ეწევა.)

გევეუა. გამაწმთვეს და სთაურს კა-
თსუფას:) „მის მაღალ-კეთილშობილებას
ავეტოქა წყალობიჩ მუტრუკოვს... პირვე-
ლათ მრავალს მოკითხვას მოგახსენებს
ჩვენი „ტრუბა“ და გისურვებს ფულების
დამხადებას. (ავეტოქა ცხვირს დასცემანებს)
ხვალ საათის სამზედ შენი ხელით მოიტანე
და ხოჯივანქის სასაფლაოსთან ერთი დიდი
ქვა დევს და იქ ამოსდე ოცდა ხუთი თუმანი;
თუ არა და წახვალ უბაშფორთოთ წია-
ღსა შინა აბრამისა“.

გწერენ შენი ძმები.

აძლეუს ავეტოქას წერილს.

ავეტოქა... აი მაგნაირი ძმები ნუ
უშალოს ჩვენ გეურქა ჩაიფხანოვს. კაცო
ნიკვირს, რატომ ამ გეურქას არ მოსდის
ეს რაღაც კონვერტია თუ ჯანაბა ჰა!?

გევეუა. რა გეჩქარება ძმავ, მაგათი
რიგიც მოვა. თავიანთ საქმისა თვითონ
იციან; რიგ-რიგზედ ჰყვებიან რაღა? მე

ეს მიკვირს იმათ შენი სახელ-გვარი რა
იციან?

ავეტია. ეგა სთქვი და! განა არა
ამ ერთი კვირის წინათ, ვილაც მალლა-
მალლა იტკირებოდა, ალბათ ვივესკიდან
აულია, ხვალ ჩამოვიდები!.

გვეუა. „ურემი როცა გადაბრუნ-
დება, გზა მაშინ გამოჩნდება“.

ავეტია. ვა! ეს ძალიან მიაწება. ახ-
ლა სხვამ მომწეროს ცოტა. რაზბონიკი
ხალხი ამ ოხერ ქალაქშია. ეჰ, ფინთი დროა,
ძალიან ფინთი აღარც ღერითა და აღარც
სამართალი (სიხუმის შემდეგ ორიგენი დაი-
წყობენ „ვაი-ვუი-ს“ მოტივზედ. ქვემოთ კუ
ზღვრებს და ფარდა ჩამოვს).

ავეტია.

ეს რა დრო დაგვიდგა
ვაი ჩვენი ბრალი,
ან სად არი ეხლა ღმერთი
და ან სამართალი!..

გვეუა.

არ ვიცი რა ვიფიქრო!
აღარა მაქვს ქკუა,
მუშები კი იძახიან:
„ბურჟუა“ ხარ, „ბურჟუა“.

ავეტია,

ათას ჯურა ხალხია,
ღმერთს სულ არ იგონებენ;
ხვალ თუ ფული არ მივცე
ხელათ გამაგორებენ!

გვეუა.

ჩემთან ცხადათ მოდიან,
წერილი კი არ მომდის;
ეს საოხრო ფულები
სულ გამდის და გამდის!

ავეტია.

მოდის ძმაო, ვიჩივლოთ
ღრუბერნატორებთანა,

თორემ ყურუმსაღებმა
მთლათ აიკლეს ქვეყანა!

(ფ.არდა).

ი. გრიშაშვილი.

ქ ა ლ ა მ ს .

კალამო ჩემო, მხარი მხარს მივსცეთ,
არ უღალატოთ ერთი მეორეს;
ბოროტებს ყველგან თავზარი დავცეთ
და ვემსახუროთ წმინდა სიმართლეს!
დეე, გვაწამონ ჩვენ ამისათვის,
ჩვენ ნუ შეგდრკებით მაინც ამითა;
გვრწამდეს ორთავეს შეურყვევლათ,
ჩვენ გავიძარჯვებთ აქ სიმართლითა!
თუმცალა წუთის ტანჯვებს კი ვნახავთ,
გავვამწარებენ ბევრჯერ ჩვენ მტრები,
მაგრამ არაბათ ჩავთვალოთ ისა,
გავმაგრდეთ ქვეყნად როგორც გმირები!
აღწესწეროთ ქვეყნის უსამართლობა,
რასაც ჩაღიან დღეს მტარვალები
და სამარცხენო ბოძზედ გავაკრათ
ის საძაგლები, ის საზიზღრები!
გამოვადვილოთ, გამოვაფხიზლოთ,
ხალხი მტარვალთგან განაწამები;
დავაწყველინოთ, დავაგმობინოთ,
დახავსებული ძველი წესები!
და იმის ნაცვლათ ახალი მივსცეთ
ყოველად უმანკო შეურყვეველი;
ბოროტებისა ამღგველ-მომსპობი, —
კაცობრიობის აღმყვავებელი!
აი, ამ მიზანს ვემსახუროთ ჩვენ!
აი, ამ მიზანს შეუწყოთ ხელი!
ნუ შეგვაშინებს ტანჯვა-წვალება,
ვიყოთ სიკვდიმდე ჩვენ განუყრელი!..
ვვინი დვალი.

მღვდელ-დიაკვნის ოინები.

მღვდელმა უბრძანა დიაკონს
ხომ ხედავ დეკრთა სწერებათ,

ბერუკა და მამუკა.

ბერუკა რაჭველი არის
მამუკა ლეჩხუმელიო,
ბორჯღბისა მოსი'ხლე
და სიმართლისა მცველნიო!..

ბერუკა. ეს რა ჯურის მხეცები არიან ამ ბოძხედ დაბმული?

მამუკა. დასწყიოს წმიდა გიორგიმ მაგათი სახსენებელი! ეს ერთი ხანია რაც შეესტკერი და ჯერ კიდევ ვერ გამომიკვევია, თუ საიდან მოვევლინენ ამ ჩვენს მხარეს!..

ბერუკა. წმიდა სულს, რომ არ გავლარიან ცხადია!

მამუკა. მაგას ბევრი მტკიცება აღარ სჭირია! კაი სულელები, რომ იყვნენ, აქაც არ იქნებიან აგრე მოქაჩულნი ბოძხედ.

ბერუკა. მაშ, მაგათ მოუხდებათ, „ეშმაკთან“ ერთად წმიდა გიორგის

რისხვის შუბ-მათრახი!

მამუკა ჰაი, ჰაი, რომ მოუხდებათ!

ბერუკა. კაცო ესენი ნამდვილათ რაქა-ლეჩხუმის ჯგუფის გამგეობის წევრნი უნდა იყვნენ!

მამუკა. ბიჭო!.. ბიჭო!.. სწორეთ ისინი არიან ისინი! სახე შეცნობა სახე!

ბერუკა. ააა... ძლივს არ გამოვიცანით! ახლა კი ვიცი საქმე რაშიდაც არის! იცი მამუკა! მაგ მახინჯებმა და რეგენებმა რა ჩაიდინეს ამას წინათ?

მამუკა. რა ჩაიდინეს, გენაცვა რა!

ბერუკა. ნუ თუ არ იცი ამხანაგო! რა ჩაიდინეს, გაზეთს არ კითხულობ?

მამუკა. გაზეთს როგორ არ ვკითხულობ. შეიძლება კიდევ ვიცოდე მარა მე მაინც შენსაგან მსურს მოვისმინო!

ბერუკა. რა და რაღაც პი-ად ინტერესებისა გამოთ აღგენ და ერთი დიდი... უშველებელი წერილი დაბეჭდეს

ბერუკა.

მამუკა.

გ. ხახიაძე

გაზეთ „ჩვენს გზაში“ ევგენი დვალის წინააღმდეგ, რომელნიც „ეშმაკს“ ესარჩილებოდნენ „ეშმაკს“!

მამუკა. ჰო. მართალს ამბობ მართალს ჩემო ბერუკა! ის წერილი მეც წავიკითხე და სწორეთ უნდა ვსთქვა არ იყო სამართლიანი, რადგანაც იმდენად ამცირებდნენ ევგენი დვალს, რომ რამდენადაც მას არ ეკუთვნოდა ის.

ბერუკა. საკვირველი ის არის, რომ საგაზეთო წერილის დაწერა მათ არ შეუძლიათ და, ნეტავ, ვის დააწერინეს?

მამუკა. ვის და ევგენი იცნობდეთ ლ. დ—ს. მისთვის დაუწერინებიათ.

ბერუკა. ძრიელ თავი აუგდია სწორეთ თუ მართლა ლ. დ—მა დაუწერათ ის! ალბათ ისიც მათთანა ყოფილა.

მამუკა. მაინც და მაინც არც ის

ბრძანდება აღმინი, აბა რა დასაწერი იყო, თავი ნუ მოგიკვდება! ევგენი დვალის ნაწერები, „მკითხველთა საზოგადოების გემოვნებას ჰრყვნისო“ და სხვა... ნუ თუ ეს ლექსი, რომელსაც მე ახლავე გეტყვი ევგენი დვალისას, საზოგადოების გამრყვნელია?

ნუ, ნუ ფიქრობთ საზიზღარო შეგჩრეთ სულ ეგ სიმტარვალე, სძარცოდ ხალხი უსირცხვილოთ ფეხით სწიხლოთ თქვენ სიმართლე!

თავზარ დაგცემთ მომავალი, მოკაშკაშე და ბრწყინვალე, აღგვით ქვეყნის პირიღვანა დღეს იქნება თუნდა ხვალე!..

რამდენი ამაზე უფრო კარგები აქვს კიდევ ჩემო ბერუკა! იცი... მარა კეთილი ვისთვის დაუფასებიათ ქვეყნად, რომ მას დაუფასონ.

ბერუკა. მართალს ამბობ მართალს ჩემო მამუკა! დღეს ჩვენ ისეთ ჯოჯოხეთურ ცხოვრებაში ვიმყოფებით, რომ კარგი რაც მოხდება ის უნდა გაგვიკვირდეს, თუ არა გლახა რა გასაკვირია. ევგენი დვალს (იგივე წმიდა გიორგის.) მე თითქმის კარგა ხანია რაც ვიცნობ და მისი სიგლახე, ცუდი საქმე მე არსად მინახავს. რაც შეეხება მის მიერ დაწერილ ორ ლექსს, როკელიც მღვდლებზედ და თავადებზედ დაუწერია ხუმრობით, ეს არაფერი; იმნაირი ნაწერები ყველასაც აქვს, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ იმის დაწერისა გამოთ ევგენი დვალი დასაგმობელი იყოს ხალხისგან, როგორც რომ ეშმაკმა დაუწერა, ვითომ და იუმორიულად რაღა... „სხვის თვალში ბეწვის მძებნელი თვის თვალში ვერ ხედს დირესო“. ეს ითქმის სწორეთ თვით „ეშმაკზედ“. ავილოთ და ვსთქვათ „ეშმაკი“, რომ ასე უკიჟინებს სულ ყველას ერთნაირი საზომით და მისი ტოლი ქვეყანაზე აღარავინ ჰგონია, ნე-

ტავი თვითონ რაღა ბრძანდება თავის ნაწერებით? ნეტავ მისმა ნაწერებმა ვინღა აამალლა ცათამდის? თუ სიძართლე გინდა მაზედ მეტ სისულელეს არავინ არ სწერს დღეს იუმორისტულ გაზეთებში თუ სხვაში! მარა ხომ იცი „თვალი თვალის მტერიაო“ არ გაგიგონია?

მამუკა. მაშ, ქვე ეკადრება ეშმაკსაც კარგათ რიგიანათ გაშოლტვა და მიჯგემოჯგევა „წმიდი გიორგის“ ცხენის ფერხთაქვეშ.

ბერუკა. ჰაი, ჰაი, რომ ეკადრება და კიდევ ჯირგალობს წმიდა გიორგი მას როგორც ეკუთვნის!

მამუკა. ეს ყველაფერი კარგი მარა! ამ ბოძზე დაბმულ მახინჯ ყროყინებსა როდის უნდა მოხვდეს „წმიდი გიორგის“ მწვავე მათრახი ზურგზედ?

ბერუკა. მაგათი საქმე ჯერ კიდევ დაუსრულებელია, რადგანაც მარტო ეგ ხუთი ყროყინა არ შეადგენს მთელ მაგათ გამგეობას; ევგენი რიცხვით სულ ცხრა უნდა იყვნენ, მაგრამ დანარჩენები ჯერ ვერ უნახავთ და როცა იმათაც ნახვენ, მოიყვანებენ და მაგათთან ერთად იმათაც მიხამენ ბოძზედ თოკებით! სული მერე დაინიშნება.

მამუკა. მაშ, მომავალ ნომერში იქნება მაგათი ჰაპან-წყვეტა და გამათრახება.

ბერუკა. მეც ვგრე ვფიქრობ.

მამუკა. მაშ, გუამარჯოს „წმიდა გიორგის“ ეშმაკეულობის წინააღმდეგ ბრძოლაში!

ბერუკა. გაუმაჯოს, გუამარჯოს, ვაშა..... ვაშა..... ვაშა.....

ეშმა ის მტერია.

წმიდა გიორგი გვიშველე
გვაშორე ეშმაკებით,
კაცთა ცხოვრების გამრყენელი
საძაგელ საზიზღრებით!

უჭირე წყეულთ თავ-პირში
ეგ თქვენი მწვავე მათრახი,
და თუ დასჭირდეს შუბიც ჰქარ
გადაგვარჩინე მით ხალხი!

არსად გაუშვა არავინ
ვინც არს სიმართლის მტერიო,
თავზარი დასცი საზიზღრებს
შეგთხოვთ ყოველი ერიო!

ვიციტ რომ ძალ გიძთ შემუსვრა
ყოველგან სატანებისა,
არვინ გვყავს არსად მძლეველი
მოწმეა ყველა ამისა!

თქვენი შიშითა ეშმაკნი
სორო ხვრელებში ძვრებიან,
სულ ყოველ წამში ბოროტნი,
თავს რისხვას ელოდებიან!

იქროლე ყველგან, გთხოვთ ხალხი,
თქვენი ცხენ მათრახ შუბითა,
თორემ ავივსეთ ერთიან
წყეული სატანებითა!

ხალხის ხმა

იკეთელი და ეშმაკი.

ირეთელი. ააა!... როგორ მშვი-
დობით ბრძანდებით ჩემო ეშმაკო?

ეშმაკი. ეჰ! აბა რა მოგახსენოთ,
ჩემო კარგო ამხანაგო ირეთელო! ბატს
ინდოურის კვერცხები შეუწყვესო და ბე-
ღურები გამოჩიკაო; სწორეთ ისე მომი-
ვიდა მე საქმე.

ირეთელი. მაინც, მაინც რაში
მდგომარეობს საქმე?

ეშმაკი. რაში!.. და რაღაც ჩემდა

საუბედუროთ, აკაკი წერეთელს გავეხუმ-
რე ისე რაღა!.. იმანაც ადგა და საქვეყ-
ნოთ ლაფი დამასხა თავზედ!..

ირეთელი. კიდევ მშვიდობით გა-
დარჩენილხარ ხემო ამხანაგო ეშმაკო!
ამის შემდეგ მაინც უფროხლდი, რომ
მეტი, უარესი არ გადაგასხან თავზედ!..

წმიდა გიორგის ამხანაგი

ჩემი სიმღერა.

რა ვქნა, გრძნობა არ მეშვება,
სიტყვა არ ვსთქვა სწორ-მართალი,
თუმცა მე ამისთვისა მტრები
გავიჩინე დღეს მრავალი!
ვერ გავსწიე ორ-პირობა,
როგორც რომ ჩადის ზოგია,
თილისმობა და ლაღობა,
ახ, სასურველი როდია!
სიტყვა ვიცი პირდაპირი,
რაც რომ თქმის არის ღირსია,
ამას მავალებს მე ზენა
და წმინდა სინდისია!

ვერ უღალატებ სიმართლეს
აღმითქვანს მე ეს ფიცია,
რომ დავიტანჯვი ამისთვის
ესეც ნამდვილათ ვიცია!
მაგრამ, დეე დავიტანჯო,
შიში არა მაქვს გულიშია,
სიმართლეს თავსა შევსწირავ
მას ვენაცვალე სულშია!
ჩემი ცხოვრება ამ ქვეყნად,
სულ ომებსა და ჩხუბშია;
ვერ ურიგდები იუღებს
ვებრძვი მათ ყოველ წუთშია!
არ მოუსვენებ მე იმათ,
ვინც მართლის მტრები არიან,
შხამ-ნაღველს ვასმევ მათ ყველგან
სანამ არ მოისპობიან!....

ეშმაკი დვალი.

ს. ყუბურგაძე

„ეშმაკის“ სამართლიან პასუხის გაცემაზე, ევგენი დვალს და მის ამხანაგებს ყველას ოთხი მინუთის განმავლობაში გასვლა ებრძანათ თფილისის გუბერნიიდან ზოგიერთ ს. დ. მუშებისაგან.

როგორც ნაძალადევიდგან გვატყობინებენ, ევგენი დვალსა და რაჭა-ლეჩხუმის ჯგუფის გამგეობის წევრთა შორის, დიდი უკმაყოფილება არის თურმე, რადგანაც ევგენი დვალმა ისინი სხვა და სხვა ჯიშის ვირებათ გამოხატა.

ამ ახლო მომავალში დანიშნულია სკდრი რაჭა-ლეჩხუმის ჯგუფის გამგეობის წევრთა გასასამართლებლად, რადგანაც დანარჩენებიც შეუპყვრია უკვე წმიდა გიორგს. სუდიებათ იქნებიან: ბერუკა და მამუკა. გასასამართლება მათი მოხდება პირდაპირ საზოგადოად!..

როგორც გავიგეთ „ეშმაკს“ თხოვნა მიუცია ტარტაროზისთვის, რომ დახმარება აღმოუჩინოს მას წმიდა გიორგის წინააღმდეგ ბრძოლაში, მარა ტარტაროზს უარი განუცხადებია იმ მოსაზრებით, რომ მე უარესს მიზამსო!.. და შენ ვეღარ მიშველიო.

ქართული სიტყვების ახსნა

- ეშმაკი. არა წმიდა სული, ადამიანის მავნებელი პირი.
- წმიდა გიორგი. ბოროტების მტერი, სატანების შემპუსრაფი.

რაჭა-ლეჩხუმის ჯგუფის გამგეობა. უტენო ადამიანები, -- ავ-კარგის გაუგებელნი.

„ეშმაკის მათრახი“. ხალხის მძარცველი ჟურნალი, „ხერხიანი მანტაჟისტი“.

სიმონ ეჯოშვილი. ცილის მწამებელი, ბოროტი ადამიანი, კაცობრიობის ხორც მეთი.

სარდიონ ჭელიძე. უსინდისო პირი, ადამიანის ვაუტანელი.

ფსევდონომი „აქა ვარ“. ბოროტულად განვითარებული პირი, -- მგელი ცხვრის ტყავში გამოხვეულ.

სოციალისტ-რევოლიუციონერი. უდრო-უდროთ აღედგებული მეო მარი მტერზედ.

დაშნაკცაკანი. ბრმა ადამიანი.

კადეტი. ოსტატი კონსერვატორი.

ხულიგანი. ბნელი გონების პატრონი ადამიანი.

ქუთაისი. ელექტრონითა და მეცნიერული სწავლით გაჩირადნებული ქალაქი.

ვანო ზოზიაშვილი. თილისმა, მოღალატე ადამიანი.

გიორგი ჩხეიძე. უბადრუკი გონების პატრონი კაცი.

სპ. ჭელიძე. მოკლე ტანისა და ქუსის პატრონი ადამიანი.

მიხა ბაქრაძე.
ბევრი ცოდვების ჩამდენი კაცი.
ხახულა ბოჭორიშვილი.
უსამართლოთ დედაკაცის მკვლელი.

სიმაჩინო ი. ვალოაზილის.

მე ირადან ვედაშვიდი
ვარ ღვინის სმის მოყვარული,
ვინც მომაწვდის მას ყანწითა,
ის არს ჩემი სული გული!

ჩავადგები მე იმაში
როგორც კოლა, როგორც ბუხი,
ამ ხელაბის მე ქვეყნად დღეს
გათავებული მაქვს კუხსი!

მასში არის გათქვევული
ჩემი აზრი, ჩემი გონება,
ვინც რომ ამ გზას ადგია დღეს,
მე მასთან მსუფს მსოფლით ძიება!..

წმიდა გიორგი.

წმიდა გიორგი
სიზმარის ახსნა

„ეშმაკი“ ნახო სიზმარში, უსამართლოთ გალანძღვას უფროხილდით ვინმესაგან.

აზნაურნი ირაკლი ცხვედიანი და პეტრე გიორგობიანი ნახოთ, ციხეში დატუსაღებას უფროხილდით.

წმიდა გიორგი ნახოთ თავის ცხვენიტ და შუბით, ქვეყნის ორგულთა დამარცხებას ნიშნავს.

ის რა ქალი არს, რომელიც
იპრანქება, იგრიხება,

თედობზედ ბალიშს იდებს
პირზე წამლით ითითხნება!

ის რა ქალი არს, რომელიც
თავზედ იკეთებს სხვის თმასა,
ატყუილებს ნაცნობ უცნობს
და მასთანვე თავის თავსა!

ის რა ქალი არს, რომელიც
ყურებში იყრის რგოლებსა,
ვით ძველი ღროის ველური
ჰყვარობს ვერცხლს და ოქროებსა!

ის რა ქალი არს, რომელიც
მარტო ერთ რამის მდომია,
და სხვაც თუ უნდა კიდევ რამ, —
საბრალოს აღარ ჰგონია!

ის რა ქალი არს, რომელიც
ქამის მეტს არას აკეთებს,
არ ესმის ოჯახის საქმე,
ამხანაგებთან კაცს არცხვენს!

ის რა ქალი არს, რომელიც
ვერ შეიკერავს თვის კაბას,
თავი კი დიდათ მიაჩნის,
საზღვარი არ აქვს მის წმარწნას.

ის რა ქალი არს, რომელიც
შვილს ვერ აღზრდის წესიერად,
რომ გამოადგეს ხალხს კაცად
სიცოცხლეში, ქვეყნიერად!

ის რა ქალი არს, რომელიც
მცოდნე არ არს წერა-კითხვის,
დაიარება ვით ჩრდილი
და არაფერი არ იცის!

წმიდა გიორგი

ქალი ის არის, ქვეყნადა,
ვინც არს გონებით ნათელი,
ოჯახს ანათლებს სწავლითა,
როგორც ბნელ საკანს სანთელი!
წმიდა გიორგი.

ს ი მ ლ მ რ ა

(ერთი ქართველი ქალისა, ქართველივე ოფიცრის ცოლისა).

„ოფიცრებს“ მეძახიან
არ გეგონოთ მუშის ცოლი,
ძნელათ რომა ჩვენს მხარეზე
ბოგინობდეს ჩემი ტოლი!

თავიდან ძირს ფეხებამდის
ფარჩებში ვარ გახვეული,
არ მაცვია ზოგსავითა
ტანზე კაბა დახეული!

ოქრო ვერცხლი ფუთობით მაქვს,
„კალიცო და ბრასლეტები“;
გულის „ბროშკა“, „ბულაპკები“,
ბექედ-საათ საყურები!

მზიდრულათ მორთულ ზალაში
გაშლილი მაქვს მუდამ სტოლი,
ზედ მიწყვია „შაფანცკები“
და საქმელი მოსაწონი!

ლამაზიც ვარ,—ეშხიანი,
გიშერს ზიგავს მე თვალები;
ყველანი სულს ლევენ ჩემზედ
ახალ გაზრდა „ოფიცრები“!

„ტეატრებში და ვეჩრებში“
მუდამ დავალ არ ვაკლდები,
ლამაზ კობტა „პადრუგებთან“
დავსეირნობ, დავბრძანდები!

იმელი მაქვს „გენერალშაც“
შევიქნები დღეს თუ ხვალე,
ქმარი ჩინზე წამდგარი მყავს
ჩემ ბედს, იღბალს ვენაცვალე!

„სტროგი“ არის სამსახურში,
მეფის არის დიდ ერთგული,
მხოლოთ კი შესახედავთ
შავი არის გახრუკული!

მაგრამ, დეე, არა უშავს,
ჯამაგირი ხომ კარგი აქვს,
მუდამ ოცში ასიანი
ორი სამი ჩემთან მოაქვს!

დროს ვატარებ ამ ფულებით,
სადაც მსურს იქ დავბრძანდები,
უმისოდაც ბევრი მყავან
ჩემი ჭკუის კავალრები!

ჩემ სთანა ცხოვრებაში
არვინ არის ღუნიაზე;
შრომა რა არს არც კი ვიცი,
ტკბილათ ვცხოვრობ ქვეყანაზე!

„ოფიცრებს“ მეძახიან
არ გეგონოთ მუშის ცოლი,
არ მაკლია არაფერი
აბა ვინ არს ჩემი ტოლი?!

ვინც რომ იყვენ ამას წინათ
ქურდ-ბაცაცა და ჯიბისტნი,
სწორეთ მათგან შესდგებიან
დღევანდელი შანტაჟისტნი!

უგზავნიან ყველას წერილს,
ვინც რომ არის მდიდარისტი,
და ხან და ხან იმასაც კი
ვისაც რომ არა აქვს ბისტი!

და ვინც ეტყვიტ მათ უარსა
ასალმებენ სიცოცხლესა,
და სიხარულის დღეს ჰფენენ
მეკუბოვეებს და მღვდლებსაო,

ანგელოზის ნაამბობი.

„ეშმაკმა“ დახწნა გრძელი მათრახი
და ტარით მაგრათ ხელს დაიჭინა;
ვინაც ენახა, ან ეცნობოდა
ის სათითად ვეკლას უჭირა.

ანაგის ანჩევს მტყუანს და მართაღს,
მათრახს ურტყამს ეოველ მწერადს;
(თურმე მას ცთილობს და მეტადინობს),
თუ რით აიღებს ის ჭკონორახსა.

„ეშმაკიც“ თურმე მიტომ დაირქვა,
რამ მიო მახიბლას კაცისა გული;
თვისი „მათრახი“ უჭირას ვეკლას
და ამაში კი აიღოს თული.

ზამთარი ანის,—ან ეძახებდა:
თბილი გაღამი თევზე სჭირია,
ზურგზედაც ზაღტო დაჭირდა სქელი
და მიტომაც ჭეუფს მისი ზირია.

„ეშმაკი“ ანის წყუელი ზირი,
მას თავის მეტი სხვა ანგინ მოწონს,
მაგრამ „ეშმაკის“ ეს სქელიელი
ერთი მითხარით თუ ვანმეს მოწონს?

ისიც საკუთრათ ჯდაბნის რადცას,
სხვა კაცის ნაწერს ან წაიკარებს;
დედამიწაზე მარტო სურს ეოფნა
და აბა მითხარ ვის მიიკარებს?

ერთხელ წერის დრას მგონს „ეშმაკსა“,
გამოეტადა თავთვან მასლას;

დიდხანსა იდგა გაშტერებული,
მაგრამ ვერ ნახა რამე მასლას.

დიდი ხნის შემდეგ, მან ნახა ტემა:
ევეკნი დვალზე დაიწყო წერა;
გადაკრა იმას თვისი „მათრახი“
და თან ზირჯვარი გადაიწერა.

ეს მას მოუკდა მასაღისათვის,
მაგრამ ბოლოს კი ბევრი იტირა,
რცა გაიგო იმ წერილისა
ასამდის კაცმა შოლტი უჭირა.

მეორეჯერაც დაიწყო ჯდაბნა—
აქაც მიაკლდა საწერი ტემა,
და რა ვერ ნახა ახადი ვინმე,
მერმეთ დაუწყო აკაკის ტემა.

ის გამოხატა თავის ჟურნალში,
უმგვანოთ მხრები მას გამოასნა,
მაგრამ ამიზა დიდი „გარშოკ“-ით
აკაკიმ თავზე ლაფი დაასნა.

და თან შესძახა: „ვისი რა ხარო?
ჯერ ზატარა ხარ, სჯობს დასვენო,
მაგ ეაღბი გოგრა დაამუშაო
და სიბერეში მეტ მომასვენო“.

და თანაც კითხვის ცარცებული
„რა გაწამატუნებს ხემა მურია?
ეგ შენი ეკოფა, როგორც კომინევა,
ერთი დღიური ლუკმა ზურია.
გოთა ქუტი და თანა მგონი გწუურია?
ქუტი, ქუტი, სასაცილო მურია!“

ესლს მგონი თავათ მიხედეს
ეს როგორი შურია;
და თავისი თუ ადარ იცის
სხვასაც უგდოს მურია!..

ანგელოზი.

ახალციხე. აქ ძველი ნაწილის ქართულ საზოგადოებას აწუხებდნენ თურმე მამლები, დილით ადრე ყიოდნენ და რასაკვირველია მოსვენებას არ აძლევდნენ ხალხს. ამის გამო ყველა მამლებისათვის ენები დაუჭრიათ. მამლები იმავე დღეს დახოცილან.

აბასთუმანი. — აღექსანდრე მირაქოვს სიზმარში ყაჩაღები დასცემიან და წაურთმევიათ მთელი სიმდიდრე, რის გამოც გული გახეჟია. თანდათან ბრუნდება. საჭიროა ისეთი სასულიერო პირი, რომელსაც შეეძლოს შელოცვა რათა შემდეგში აღარ ნახოს მაგისთანა სიზმარი.

საიქაო. — დიდი უბედურებაა. მიწის ძვრამ აქაურობა გაანადგურა, ჯოჯოხეთი და სამოთხე ერთმანეთში აირივნენ. ჯოჯოხეთლებს და სამოთხელებს შუა გამწვავებულია ბრძოლა. გამარჯვება ჯერჯერობით ჯოჯოხეთთა მხარეზეა, რადგან სამოთხელებმა ერთმანეთს ულაღატეს და ცხრა-ათელებათ იქცენ. სააქაოს სიკვდილი შეაჩერეთ, ახალ განკარგულებამდის.

ს ი მ ლ ე რ ა

(ვანო სოზიანიშვილისა).

„წერილ ვაჭართა ბიურაში“
წერათა ვან არჩეული,
რაც შვიდი ვან ჯერ კიდევ
არვის არ აქვს გაგებული!

დავანავადობ, მე დღეს „შეკლი“,
ცხენის ტყავში გამოხვეული,
ბეჭდი არის ქვეყანაზედ
ჩემ მიერ მოტყუებული!

რასკველსა შეპურეებსა
შეუჭამე ფქვილის ფული,
რამედიც რამ ჭქინდათ ჩემზე
ფქვილისთვის ჩაბარებული!

მერე იცით, რა ფულები!
მათგან ტანჯვით მოგებული,
განა ცოტა, ათასობით,
ქადაღდა-აქრო-ვერცხლეული!

მდევენ ევეღგან მე ამისთვის
შოთხოვენი უკან ფულსა,
მავრამ მე ამისათვისა
არ ვიბერტყავ სულაც უურსა!..
ხიზტი.

გამოცემის რასკველ-ლეხნუშელისა.

დაიბეჭდა, იკაზმება და 30 ამ თვეს გამოვა
გასასყიდათ

1908 წ.
კეღლის კალენდარი

შედგენილი ძ. თაყვართაძილამისა.

კალენდარი გადიდებული ფორმატისაა, არის შედგენილი მართლმადიდებელთა, კათოლიკეთა, გრიგორიანთა, მანმადიანთა და ებრაელთათვის.

ყოველ უკანა გვერდზედ ორი სამი ამბავი არის მოთავსებული და ღირს მხოლოდ 40 კ. ვინც მართლობით იყიდის იმას დაეთმობა 20%.

Адресъ: Тифлисъ Семеновская
ул. домъ Картвелова, типографія
„НАДЕЖДА“.

ახლად გამართული ელექტრო-მუჭღავი აშხ.

„ნადეჟდა“

იღებს და სწრაფათ ასრულებს ყოველივე სასტამბო საქმეებს. ფასები ზომიერი და სინდისიერია.